

Міністерство освіти і науки України
Київський національний університет технологій та дизайну

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Ректор КНУТД

д.е.н., проф. Іван ГРИЩЕНКО

«__»

2022 року

**ПРОГРАМА
ТВОРЧОГО КОНКУРСУ**
для здобуття освітнього ступеня бакалавр
(денна та заочна форми навчання)

Галузь знань _____ 02 Культура і мистецтво _____

Спеціальність 023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація

Освітня програма _____ Декоративний дизайн _____

РЕКОМЕНДОВАНО

Вченою радою факультету
індустрії моди

Л. Зубкова Людмила ЗУБКОВА

від 15 червня 2022 р.

Протокол № 13

РОЗГЛЯНУТО ТА СХВАЛЕНО

на засіданні кафедри технології та
дизайну текстильних матеріалів

Людмила Галавська Людмила ГАЛАВСЬКА

від 07 червня 2022 р.

Протокол № 14

Київ 2022

ВСТУП

Для вступу на навчання за спеціальністю 023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація (освітня програма «Декоративний дизайн») у галузі знань 02 Культура і мистецтво передбачений творчий конкурс з декоративної композиції.

Творчий конкурс – обов'язкова умова професійного відбору вступників за спеціальністю 023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація. Метою творчого конкурсу є перевірка рівня практичних навичок й умінь у сфері образотворчого мистецтва, ступеня усвідомлення та осмислення умов творчого завдання і використаних засобів для його вирішення та виявлення творчих здібностей вступника.

Головний принцип під час випробування – визначити у вступника наявність необхідних для декоративного дизайну здібностей: креативного мислення, художньої інтуїції і фантазії, основ візуальної культури, рівня розвитку просторових уявлень, навичок створення графічного зображення.

Результатом творчого конкурсу має бути завершена творча робота, в якій вступник, як особистість, може у повній мірі розкрити авторський задум, показати свій рівень образотворчої культури, виявити креативність і здібності до утворення дизайн-форм. При виявленні творчого потенціалу вступника практична робота оцінюється в комплексі, як системний і завершений твір. Виконане завдання аналізується з позицій виразності, логічного завершення та естетичних параметрів, з точки зору відповідності сучасним вимогам до навчальної методики виконання подібних робіт. Враховуються також параметри, які у ході подальшого засвоєння освітньо-професійної програми «Декоративний дизайн» можуть забезпечити творчий результат високого рівня.

Для створення декоративної композиції вступник має володіти вмінням виконання начерків, замальовок, етюдів, ескізів. Необхідним є розвиток образного мислення, уяви, спостережливості, вміння живописними засобами правдиво відтворювати натуру, передавати її конструктивні, об'ємні, матеріальні, просторові та тонально-колористичні якості.

1. ЗАГАЛЬНИЙ ОПИС ТВОРЧОГО КОНКУРСУ

Для виконання творчого завдання вступник має бути обізнаним у теоретичних питаннях образотворчої грамоти, зокрема володіти законами композиції, композиційними засобами, принципами поєднання компонентів композиції у цілісну гармонійну форму, основними кольоровими закономірностями декоративної композиції, принципами гармонійного поєднання кольорів.

Вступник виконує творче завдання з декоративної композиції заданих предметів на папері формату А3. Техніка виконання за вибором вступник а: гуаш, акварель, темпера, акрил, кольорові та графітні олівці.

Вступник має стилізувати натюрморт із заданих предметів у гармонійну декоративну композицію. Для цього необхідно відійти від стереотипу форми за рахунок логічного "препарування" змісту загального поняття зображення натюрморту, його аналітичного розчленування на складові смислові частини. При цьому узагальнити найбільш істотні моменти у змісті елементів натюрморту, відмовитися від усього випадкового і поверхневого для художньо-образного узагальнення зображення.

Підвищити ступінь повноти і об'єктивності виявлення найбільш істотних властивостей, ознак, характеристик елементів композиції, їх структурних і функціональних зав'язків дозволить вивчення вступником на першому етапі виконання завдання елементів композиції і їх характеристик ізольовано один від одного; вивчення взаємодії елементів композиції; підкорення елементів композиції конкретній цілі.

Вступник має виконати декоративну композицію в обраній техніці шляхом графічної стилізації (узагальнення та спрощення) натюрморту з заданих предметів. Кольорова та графічна подача може бути різною: чорно-білою або кольоровою в обраній графічній техніці.

2. ЗАГАЛЬНІ ВИМОГИ ДО ТВОРЧОГО КОНКУРСУ

Творчий конкурс з декоративної композиції передбачає грамотне володіння вступником основами проектної графіки та графічного дизайну, правильне використання засобів графічної виразності, композиційних прийомів та художніх матеріалів. Графічне відтворення завдання вимагає правильного вибору графічної мови, яка найбільш повно буде передавати задум художника, розкривати зміст, образність, форми та композицію предметів. Характерною ознакою графічної техніки є побудова зображення

за допомогою ліній, плям та їх сполучень, а також використання локальних кольорових площин (ахроматичних або різнокольорових).

Шляхом стилізації вступник має здійснити художньо-образне перетворення багатовимірного, різноякісного предметного змісту в органічно узагальнену, цілісну і візуально гармонійну форму. Композиція стилізованого об'єкту являє собою сукупність елементів, які характеризуються певними властивостями і закономірним чином розміщені на площині та проявляються у пластиці елементів зображення та кольоровому рішенні твору.

Для того, щоб сукупність елементів сприймалася як єдине ціле, їх розташування має бути обумовлене первинною ідеєю, а між окремими складовими зображення мають бути встановлені відношення супідрядності. Домінантою площинної композиції може бути один елемент (крапка, лінія, пляма) чи група елементів (фон, рух, ритм, напруга), система взаємозв'язків між елементами (логічних, емоційних, просторових).

Зображення стилізують таким чином, щоб кожна пряма лінія та кожна крива лінія, її нахил надавали певної характеристики предмету, яка проявляється у пластиці елементів зображення.

Вступник має визначити масштаб і характер предметів і правильно розташувати їх на аркуші паперу. Щоб правильно закомпонувати предмети, потрібно в першу чергу проаналізувати їх форму, розміри і розташування предметів у постановці. Якщо взяти, наприклад, глечик за його вертикальною віссю, формат паперу розташовується вертикально. Для зображення самих предметів з великими горизонтальними розмірами папір слід розташовувати швидше горизонтально. У кожному окремому випадку розташування аркуша слід обирати залежно від конкретних предметів і їх постановки. Необхідно розмістити і врівноважити предмети на площині аркуша.

До композиційних засобів відносяться пропорції форми, масштабність об'єктів, ілюзії зорового сприйняття і асоціації. Композиційне розміщення предметів починається з роботи над пошуком ескізних варіантів композиції в малюнку, їх можна робити на полях або окремому листочку. Для цього необхідно визначити пропорції, місце передбачуваного зображення предметів на аркуші, розмір і, отже, масштаб. Якщо постановка складається з групи предметів, то компоновати їх окремо на площині аркуша не можна. Потрібно дивитися на всю постановку в цілому. Намічаються крайні точки майбутнього зображення зверху, знизу, праворуч і ліворуч. Разом з тим, крайні точки і їх контури не повинні торкатися країв аркуша паперу. Також і навпаки, не можна залишати на аркуші невинуватий порожній простір. В обох випадках порушується композиція. Композиційний центр – це який-

небудь основний головний предмет, навколо якого розташовуються другорядні або допоміжні предмети. В залежності від характеру об'єкта зображення композиційний і зоровий центри повинні бути або на незначній відстані один від одного, або поєднуватися. Так досягається композиційна цілісність. Саме на підставі цього потрібно обирати правильно точку зору. При компоюванні окремих предметів з незначними падаючими тінями композиційний центр потрапляє на середину предмета.

При виконанні графічної стилізації складного натюрморту шляхом узагальнення і спрощення новий декоративний образ повинен принципово відрізнятися від образу, який вирішується за рахунок реалістичного академічного трактування. У процесі трансформації треба створити декоративний образ натюрморту, де стилізовані форми отримують нове яскраве звучання, а елементи організовані в цікаві ритмічні структури. Самостійно організувати фон композиції, створюючи декоративний зв'язок форм фону з формами натюрморту. Приклади створення декоративної композиції шляхом стилізації реалістичного академічного натюрморту наведено на рис. 1.

Рис. 1 Приклади стилізованого графічного зображення складного натюрморту

3. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО ТВОРЧОГО КОНКУРСУ

1. Брайн Петерсон. В пошуках цвета: учеб. пособие / Брайн Петерсон, Сюзанна Хайде Шелленберг. – Манн, Иванов и Фербер, 2019. - 144 с.
2. Власова В. Вивчення основ композиції на уроках образотворчого мистецтва в школі. *Мистецтво та освіта*. 2012. № 2. С. 42-45.
3. Емброуз Г., Леонард Н. Основи. Графічний дизайн. Генерування ідей. Київ: ArtHuss. 2019. 192 с.
4. Іванов С. Основи композиції. Львів: Світ, 2013. 232с.
5. Івченко В. Сюжетна композиція. *Мистецтво та освіта*. 2011. № 1. С. 38-40
6. Ідак Ю. В., Клименюк Т. М., Лясковський О. Й. Основи об'ємно-просторової композиції. Навчальний посібник. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2014. - 212 с.
7. Иттен Й. Искусство формы. Харьков: Издатель Дмитрий Аронов. 2020. 136 с.
8. Иттен Й. Искусство цвета. Харьков: Издатель Дмитрий Аронов. 2020. 96с.
9. Кайдановська О.О. Методичні рекомендації до курсу «Основи композиції: Творчі практичні завдання. – Полтава: ПДПУ, 2002. – 72 с.
10. Кардашов В.М. Теорія і методика викладання образотворчого мистецтва: Навчальний посібник. – К., 2007. – 296 с.
11. Кириченко М.А. Основи образотворчої грамоти. – К.: Вища школа, 2003. 248 с.
12. Михайленко В.Є. Основи композиції. – К.: Каравела, 2004. – 304 с.
13. Обідняк М.М., Білінська О.Б. Архітектурна композиція. Курс практичних занять та завдань. Навчальний посібник / за заг. ред. С. М. Лінди. Друге видання, доповнене. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2018. 152 с.
14. Пасічний А.М. Образотворче мистецтво. Словник-довідник. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2003. – 216 с.
15. Перепелиця О. Практичні завдання з композиції. *Мистецтво та освіта*. 2017. № 4. С. 22-27.
16. Яремків М. Композиція: творчі основи зображення. Навчальний посібник. Тернопіль: Підручники і посібники, 2009. 110 с.

4. СТРУКТУРА ЕКЗАМЕНАЦІЙНОГО ЗАВДАННЯ

Екзаменаційне завдання з декоративної композиції

Спеціальність 023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація, освітньо-професійна програма «Декоративний дизайн»

Виконати графічну стилізацію складного натюрморту, узагальнюючи його. Використати поєднання більших і менших об'ємів, кольорових чи тонових протилежних характеристик. Новий декоративний образ повинен принципово відрізнятися від образу, який вирішується за рахунок реалістичного академічного трактування. У процесі трансформації треба створити декоративний образ натюрморту, де стилізовані форми отримують нове яскраве звучання, а елементи організовані в цікаві ритмічні структури. Самостійно організувати фон композиції, створюючи декоративний зв'язок форм фону з формами натюрморту.

Час виконання завдання – 3 академічні години.

5. ЗАГАЛЬНІ ВИМОГИ ДО ОЦІНЮВАННЯ ТВОРЧОЇ РОБОТИ

У ході оцінювання творчого потенціалу вступника на підставі виконаної роботи у переважній більшості випадків враховуються лише параметри, які можуть у майбутньому забезпечити безпосередній творчий результат. Однак, людська особистість – цілісне поняття, в якому всі компоненти взаємопов'язані. Тому творча робота вступника оцінюється в комплексі як системний та завершений твір шляхом аналізу виразності, логічного завершення та естетичної доцільності, з точки зору відповідності сучасним вимогам до навчальної методики виконання подібних робіт.

Оцінка виконання творчої роботи відповідає такій оціночній шкалі:

Оцінка у балах	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за національною шкалою
180 – 200	A	відмінно
160 – 179	B	добре
150 - 159	C	
120 - 149	D	задовільно
100 - 119	E	
0 - 99	F	не склав

Особи, які отримали менше 100 балів за іспит, звільняються від подальшої участі в конкурсі.

Після перегляду робіт за результатами творчого конкурсу приймальна комісія допускає вступника до участі у загальному конкурсі.

6. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ВСТУПНИХ КОНКУРСНИХ РОБІТ

Максимальна оцінка за виконання вступної конкурсної роботи з декоративної композиції складає 200 балів за умови виконання всіх вимог, відсутність яких оцінюється зняттям балів за такою шкалою:

1. Порушення або неповна відповідність вимогам завдання у вирішенні декоративної композиції.	Знімається 10 балів
2. Відсутність асоціативних аналогій у вирішенні декоративної композиції шляхом стилізації реалістичного академічного трактування натюрморту	Знімається 10 балів
3. Недостатня передача асоціативного зв'язку в елементах формоутворення декоративної композиції.	Знімається 5 балів
4. Недостатнє володіння навичками стилізації форми декоративної композиції	Знімається 10 балів
5. Невірне вирішення колористичних асоціацій та відсутність колористичної гармонії у вирішенні декоративної композиції	Знімається 10 балів
6. Порушення в пропорційній побудові декоративної композиції	Знімається 10 балів
7. Недостатнє володіння пропорційними та ритмічними закономірностями побудови форми в декоративній композиції	Знімається 10 балів
8. Невірне визначення ступеня статичності або динамічності в побудові форм у вирішенні декоративної композиції	Знімається 5 балів
9. Відсутність цілісності композиції та виділення композиційно-психологічного центру.	Знімається 10 балів
10. Відсутність співузгодженості елементів декоративної композиції, недостатній ступінь контрастних та нюансних акцентів у її вирішенні	Знімається 10 балів
11. Відсутність елементів орнаментальної побудови композиції, невірний взаємозв'язок форми та орнаментального наповнення	Знімається 5 балів
12. Невірне компонування завдання в листі заданого формату	Знімається 5 балів

Програма Творчого конкурсу для вступу за спеціальністю 023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація, освітня програма «Декоративний дизайн» розглянута на засіданні Приймальної комісії Київського національного університету технологій та дизайну.